

и даватъ заповѣди.... Сега той има своя воля, служителъ е на свой разумъ воля, а тѣ му шепнатъ, че художника, както мислителя, нѣма защо да се бърка въ ония борби на живота, които не сж по натурата и призванието му. Но той е материалъ за тия борби, а тѣ, самитѣ борби, сж материалъ за него“. Но още по-силно и ясно е почерталь Славейковъ това въ стихотворението си „Жрецъ на Живота“, кждѣто художникътъ се отдѣля отъ човѣка и се поставя на трона на Бога, прѣдъ когото минава върволицата отъ хора:

„Обикна ме живота — и ме самъ
на волята си първожрецъ направи,
и възвиси ме той и ме постави
прѣдъ мряморний олтарь на своя храмъ.

Азъ тамо бля. Прѣдъ моя погледъ тихъ,
на тѣзъ, които идатъ прѣдъ олтаря,
душата се таинственно разтвара,
като вратата на Света Светихъ.

.....

И чакатъ те съ приведени чела, —
и чакатъ те десницата на жреца
да прокълне или да савй венеца
и овѣнчае тѣхнитѣ дѣла.

Но азъ стоя и тихъ и мълчаливъ,
недвижно сложилъ на сърдце дѣсница —
вървятъ една по друга върволица
и пълнятъ храма съ екотъ грохотливъ“.

Всѣкога почти, когато говори за художественото творчество, Славейковъ ни сочи природата — най-великиятъ отъ всички художници на свѣта — като примѣръ за обяснение на творческия процесъ. И, наистина, ако се направи сравнение между художественото творчество и това на природата, ще видимъ, че тѣ ставатъ по еднакви почти закони и сж придружени съ еднакви характерни явления.

Въ основата на всѣко творчество лежи едно чувство. Сжщо тѣй и въ основата на художническото творчество лежи едно особено чувство, което придава на това творчество отличителни и характерни чѣрти, по които можемъ да го различаваме. Това чувство можемъ да наречемъ творческо или художническо чувство. А състоянието на художническата душа, когато е обхваната отъ това чувство наричатъ обикновено *вдѣхновение*. И вдѣхновението е най-характерния бѣлѣгъ за истинското творчество. То е такова състояние на душата, когато художникътъ чувствува у себе си творческата сила, на живота да избива навѣнъ въ художествени образи. Когато погледътъ и слухътъ се прѣобразяватъ и почватъ да разбиратъ невнятия говоръ на всичко, което е около тѣхъ; когато разликата между образитѣ на прѣдметитѣ и самитѣ прѣдмети се изгубва и всичко се прѣлива едно въ друго — реалниятъ прѣдметъ става образъ, символъ и символътъ се прѣвърща въ реалностъ. Това е момента, когато мощната вълна на битието обхваща и увлича съ себе си художника, той участвува въ общия даръ на цѣлата вселена. Затова и всичко, което не е родено въ моментъ на творческо вдѣхно-